2021. szeptember 16., csütörtök

P9_TA(2021)0395

A tömegtájékoztatás szabadsága és a jogállamiság helyzetének további romlása Lengyelországban

Az Európai Parlament 2021. szeptember 16-i állásfoglalása a tömegtájékoztatás szabadságáról és a jogállamiság helyzetének további romlásáról Lengyelországban (2021/2880(RSP))

(2022/C 117/16)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 49. cikkére,

— tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolódó ítélkezési gyakorlatára,

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel az Európai Unió Bírósága (EUB), valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatára,

— tekintettel a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, 2017. december 20-i, indokolással ellátott bizottsági javaslatra, amelyet az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdésével összhangban terjesztettek elő (COM(2017)0835),

— tekintettel a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1808 európai parlamenti és tanácsi irányelvre [1],

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] (a továbbiakban: a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

— tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [3],

— tekintettel az LMBTI-személyekkel szembeni nyilvános megkülönböztetésről és gyűlöletbeszédről, többek között az LMBTI-mentes övezetekről szóló, 2019. december 18-i állásfoglalására [4],

— tekintettel az Uniónak az LMBTIQ-szabadság zónájává nyilvánításáról szóló, 2021. március 11-i állásfoglalására [5],

— tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Lengyelországgal és Magyarországgal kapcsolatban folyamatban lévő meghallgatásokról szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására [6],

---

[1] HL L 303., 2018.11.28., 69. o.
[2] HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.
[3] HL L 57., 2021.2.18., 17. o.
[4] HL C 255., 2021.6.29., 7. o.
[5] Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0089.
[6] Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0014.

2021. szeptember 16., csütörtök

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ([8]),

— tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására ([9]),

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló 2021. július 8-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel a „2020. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban" című, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0580),

— tekintettel a „2021. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban" című, 2021. július 20-i bizottsági közleményre (COM(2021)0700),

— tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosának a lengyel miniszterelnökhöz intézett, a lengyelországi médiaágazatról szóló két törvénytervezetről szóló, 2021. március 8-i levelére ([11]),

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel az EUSZ 2. cikke szerint az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogai – tiszteletben tartásának értékein alapul;

B. mivel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke szerint a hatékony jogorvoslathoz való alapvető joghoz „független" bírósághoz való hozzáférés szükséges; mivel az igazságszolgáltatás politikai befolyásolása vagy ellenőrzése, valamint az egyes bírák függetlenségét gátló hasonló akadályok gyakran azt eredményezték, hogy az igazságszolgáltatás nem tudta betölteni független ellenőrző szerepét a végrehajtó és törvényhozó hatalmi ág általi önkényes hatalomgyakorlása tekintetében;

C. mivel a tömegtájékoztatás szabadsága a működő demokrácia és a jogállamiság egyik pillére és garanciája; mivel a tömegtájékoztatás szabadsága, pluralizmusa és függetlensége, valamint az újságírók biztonsága alapvető elemei a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának, és elengedhetetlenek az EU és tagállamai demokratikus működéséhez; mivel az állami hatóságoknak olyan jogi és szabályozási keretet kell elfogadniuk, amely előmozdítja a szabad, független és sokszínű tömegtájékoztatás fejlődését;

D. mivel Lengyelország néhány más tagállammal együtt még nem hajtotta végre az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv ((EU) 2018/1808 irányelv) valamennyi követelményét, különösen a nemzeti médiapiaci szabályozó szervek függetlenségére vonatkozókat;

E. mivel az Európa Tanács Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézete 2019-ben arra a következtetésre jutott, hogy a lengyel médiaszabályozó hatóságok függetlensége aggályokat vet fel a kinevezési eljárások végrehajtásával és a Nemzeti Műsorszóró Tanácsnak (KRRiT) való elszámoltathatósággal kapcsolatban; mivel azt is megállapította, hogy a Nemzeti Médiatanács (RMN) „nem rendelkezik megfelelő biztosítékokkal a politikai pártoktól és a kormánytól való funkcionális függetlenségre" ([12]);

([7]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0251.
([8]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0225.
([9]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0313.
([10]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0348.
([11]) Hiv. sz.: CommHR/DM/sf 007-2021.
([12]) Cappello M. (szerk.), The independence of media regulatory authorities in Europe (A médiaszabályozó hatóságok függetlensége Európában), IRIS Special, Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet, Strasbourg, 2019.

F. mivel 2021 februárjában javaslatot tettek egy hirdetési adó bevezetését célzó projektre, amelyet visszavontak a tömegtájékoztatás szabadságára és a médiapluralizmusra gyakorolt negatív hatása miatt; mivel 2021. február 10-én mintegy 45 magántulajdonú médiaorgánum szüneteltette működését Lengyelországban, és a javasolt médiareklámadó ellen tiltakozva 24 órán keresztül szlogeneket tartalmazó fekete címlapokat futtattak, és mintegy 40 műsorszolgáltató írt nyílt levelet a lengyel hatóságoknak arról, hogy az új adó gyengítene és esetleg megszűnésre kényszerítene egyes, Lengyelországban működő médiaorgánumokat, korlátozva közönségük választási lehetőségeit;

G. mivel 2021. augusztus 11-én a lengyel Szejm egy olyan törvénytervezet mellett szavazott, amely azt javasolja, hogy csak az Európai Gazdasági Térségben működő szervezetek többségi tulajdonában lévő vállalatok rendelkezzenek műsorszórási engedéllyel; mivel ezt a törvénytervezetet a lengyel szenátus 2021. szeptember 9-én leszavazta, ami nem jelenti a jogalkotási folyamat végét, tekintettel arra, hogy a lengyel Szejm felülbírálhatja ezt a határozatot;

H. mivel a TVN24, az egyesült államokbeli Discovery csoporthoz tartozó független médiaorgánum közvetlen célpontja lenne ennek a törvénytervezetnek; mivel Lengyelországban még mindig nem született döntés a TVN24 engedélyének megújításáról, annak ellenére, hogy a műsorszolgáltató 2020 februárjában kérte a megújítást; mivel a lengyel nemzeti médiaszabályozó hatóságnak (KRRiT) a jelenlegi engedély lejárta előtt, azaz 2021. szeptember 26-ig kell kibocsátania az új műsorszórási engedélyre vonatkozó határozatát;

I. mivel a KRRiT tétlensége miatt a Discovery csoport a holland hatóságokhoz folyamodott a TVN24 csatornájára vonatkozó műsorszórási engedélyért, és meg is kapta azt;

J. mivel a Riporterek Határok Nélkül 2021. évi sajtószabadság-indexe Lengyelországot a 64. helyre sorolja, ezzel az eddigi leggyengébb helyezést érte el, a 2015. évi 18. helyről esett vissza;

K. mivel 2021. május 7-én az Emberi Jogok Európai Bírósága úgy határozott, hogy a hatóságok lépései, amikor a felperes társaság ügyében egy olyan bírót jelöltek ki, aki korábban az alkotmánybíróság testületének tagja volt, azt eredményezték, hogy az ügyet elbíráló testület nem volt „törvény által létrehozott bíróság”, és hogy megsértették a kérelmező „tisztességes tárgyaláshoz való jogát” ([13]);

L. mivel 2021. március 2-án az EUB úgy határozott, hogy sérthetik az uniós jogot a Nemzeti Igazságszolgáltatási Tanácsról szóló törvény egymást követő módosításai, amelyek a Tanács azon határozatai feletti hatékony bírósági ellenőrzés eltörléséhez vezettek, amelyeknek célja, hogy javaslatokat terjesszenek az elnök elé a Legfelsőbb Bíróság bírójelöltjeinek kinevezésére ([14]);

M. mivel 2021. március 29-én Lengyelország miniszterelnöke kérelmet nyújtott be a széles körben vitatott és illegitim „alkotmánybírósághoz”, hogy vizsgálja meg, hogy az EUSZ-nek az uniós jog elsőbbségére és a hatékony bírói jogvédelemre vonatkozó rendelkezései összeegyeztethetők-e a lengyel alkotmánnyal ([15]);

N. mivel 2021. július 14-i határozatával az EUB engedélyezte a Bizottság által az EUMSZ 279. cikke alapján kért ideiglenes intézkedéseket, amelyek a lengyel Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsának működésével, valamint a bírói függetlenséget érintő további lengyel jogi rendelkezések felfüggesztésével kapcsolatosak ([16]);

O. mivel 2021. július 14-én az illegitim lengyel „alkotmánybíróság” úgy határozott, hogy az Európai Unió Bíróságának a lengyel bíróságok szerkezetére vonatkozó ideiglenes határozatai összeegyeztethetetlenek a lengyel alkotmánnyal ([17]);

P. mivel 2021. július 15-én az EUB a C-791/19. sz. ügyben hozott ítéletében ([18]) kimondta, hogy a bírákra vonatkozó lengyelországi fegyelmi rendszer nem egyeztethető össze az uniós joggal;

([13]) A Bíróság 2021. május 7-i ítélete, *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország*.
([14]) A Európai Unió Bíróságának a C-824/18.sz., A. B. és társai ügyében hozott 2021. március 2-i ítélete, ECLI:EU:C:2021:153.
([15]) Kérelem a K 3/21. sz., folyamatban lévő eljárásban; az illegitim „alkotmánybíróság” ügyében 2021. szeptember 22-én várható ítélet.
([16]) A Bíróság 2021. július 14-i Bizottság kontra Lengyelország végzése, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2020:593.
([17]) Az alkotmánybíróság 2021. július 14-i ítélete, P 7/20. sz. ügy.
([18]) A Bíróság (nagytanács) 2021. július 15-i ítélete az Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyben, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

2021. szeptember 16., csütörtök

Q. mivel 2021. július 20-án a Bizottság levelet küldött Lengyelországnak a Bíróság határozatának való teljes megfelelés érdekében hozott vagy tervezett valamennyi intézkedésről, valamint az ítéletben foglaltak maradéktalan teljesítéséhez szükséges valamennyi intézkedésről; mivel a lengyel hatóságok 2021. augusztus 16-án válaszoltak a Bizottságnak;

R. mivel 2021. július 22-én az Emberi Jogok Európai Bírósága úgy határozott, hogy a Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsa nem „törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság", és nem felel meg a „törvény által létrehozott bírósághoz való jog" emberi jogok európai egyezménye 6. cikkének (1) bekezdésében garantált követelményének ([19]);

S. mivel 2021. szeptember 7-én a Bizottság úgy határozott, hogy az EUMSZ 260. cikkének (2) bekezdése alapján felszólító levelet küld Lengyelországnak, amiért nem tette meg a Bíróság 2021. július 15-i ítéletének való teljes körű megfeleléshez szükséges azon intézkedéseket, amely szerint a bírákkal szembeni fegyelmi rendszerről szóló lengyel törvény nem egyeztethető össze az uniós joggal;

T. mivel 2021. szeptember 7-én a Bizottság arra kérte az EUB-t, hogy szabjon ki pénzügyi szankciókat Lengyelországra annak érdekében, hogy biztosítsa a Bíróság 2021. július 14-i, a lengyel Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsának működésével, valamint a bírói függetlenséget érintő további lengyel jogi rendelkezések felfüggesztésével kapcsolatos ideiglenes intézkedésekről szóló határozatának való megfelelést;

U. mivel 2021 júniusában a lengyel igazságügyiminiszter-helyettes bejelentette, hogy a kormányzó koalíció jelenleg egy olyan törvényjavaslaton dolgozik, amelynek célja az „LMBT-propaganda" betiltása;

V. mivel 2021. július 14-én a Bizottság úgy határozott, hogy kötelezettségszegési eljárást indít Magyarországgal és Lengyelországgal szemben az egyenlőséggel és az alapvető jogok védelmével kapcsolatban, különös tekintettel az „LMBT-ideológiától mentes területek" kihirdetésére; mivel a Bizottság szolgálatai egy 2021. szeptemberi levélben ([20]) úgy vélték, hogy az európai strukturális és beruházási alapok végrehajtása során nem biztosított a megkülönböztetésmentesség elve, ezért úgy határoztak, hogy öt helyi lengyel hatóság regionális operatív programjai tekintetében felfüggesztik a REACT-EU program módosításait;

W. mivel a 2021. augusztusi Eurobarométer gyorsfelmérésben a válaszadók túlnyomó többsége egyetértett abban, hogy az EU csak azzal a feltétellel nyújthat forrásokat a tagállamoknak, hogy kormányuk megvalósítja a jogállamiságot és érvényesíti a demokratikus elveket; mivel ez a szám Lengyelországban is nagyon magas volt (72 %) ([21]);

A tömegtájékoztatás szabadsága

1. emlékeztet arra, hogy az Európai Parlament korábbi állásfoglalásaiban aggodalmát fejezte ki a lengyel médiatörvény korábban elfogadott és újonnan javasolt módosításaival, a közszolgálati műsorszolgáltató kormánypárti műsorszolgáltatóvá alakításával kapcsolatban; emlékeztet arra, hogy a lengyel alkotmány 54. cikke garantálja a véleménynyilvánítás szabadságát, és tiltja a cenzúrát;

2. a lehető leghatározottabban bírálja a Szejm által elfogadott, úgynevezett „Lex TVN" törvénytervezetet; úgy véli, hogy az kísérlet a kritikus tartalmak elhallgattatására és a médiapluralizmus elleni közvetlen támadásra, továbbá sérti a Charta és a Szerződések szerinti alapvető jogokat, az uniós belső piaci jogszabályokat, valamint a nemzetközi emberi jogokat és kereskedelmi jogszabályokat, például az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvet; határozottan ösztönzi a Szejmet, hogy vegye figyelembe a törvénytervezet szenátus általi megvitatását és azt követő elutasítását;

3. mély aggodalmát fejezi ki a tömegtájékoztatás szabadságának további romlása miatt Lengyelországban, valamint a kormánykoalíció által a sokszínűség és a médián belüli kritikus hangok csökkentése érdekében bevezetett különböző reformok miatt; mélységes aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy még a lengyel ombudsman versenyhatóság elleni fellebbezésének végleges kimenetele előtt megerősítették a Polska Press Group PKN Orlen állami ellenőrzés alatt álló olajvállalat általi felvásárlását; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a PKN Orlen vezetősége szerkesztői változtatásokat

([19]) Az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2021. július 22-i Reczkowicz kontra Lengyelország ügyben hozott ítélete (43447/19. sz. kérelem).
([20]) Ares(2021)5444303, 2021.9.3.
([21]) Eurobarométer gyorsfelmérés – Az Európai Unió helyzete, IPSOS, 2021. augusztus.

hajtott végre a Polska Press Groupon belül egy folyamatban lévő fellebbezés ellenére, amely átmenetileg megfosztja a PKN Orlent azon jogától, hogy gyakorolja érdekképviseleti jogait; határozottan elítéli a PKN Orlen tisztviselőinek a bírósági ítéletet irrelevánsként elutasító nyilatkozatait ([22]);

4. mély aggodalmát fejezi ki a lengyel közszolgálati média helyzetének romlása és amiatt, hogy az nem látja el közszolgálati feladatát, amelyet a pluralizmus, a pártatlanság, az egyensúly és a függetlenség jellemez, ami az 1992. évi műsorszolgáltatási törvény 21. cikkének (1) bekezdése szerinti jogi kötelezettség;

5. határozottan elítéli a közszolgálati médiában a jelenlegi kormányt bíráló bírák, újságírók és politikusok elleni folyamatos lejáró kampányokat, többek között a kormányzati szervek, kormányzati tisztviselők, állami tulajdonú vállalatok vagy a kormánykoalícióval szoros kapcsolatban álló személyek által indított SLAPP (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek) peres eljárásokat; felhívja a lengyel hatóságokat, hogy az újságírói szervezetekkel együttműködve kövessék nyomon és jelentsék az újságírók elleni támadásokat, valamint a független média elhallgattatására vagy megfélemlítésére irányuló pereket, és biztosítsák a megfelelő jogorvoslathoz való hozzáférést;

6. úgy véli, hogy e visszaélésszerű gyakorlat megszüntetésének elősegítése érdekében nagy szükség van olyan kötelező erejű uniós szabályokra, amelyek szilárd és következetes védelmet biztosítanak a független médiának és az újságíróknak a hallgatásukat vagy megfélemlítésüket célzó, zaklató perekkel szemben, és kiemeli, hogy az Európai Parlament jelenleg dolgozik egy saját kezdeményezésű jelentésen a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek tárgyában;

7. üdvözli a Bizottság arra irányuló közelmúltbeli kezdeményezését, hogy ajánlást adjon ki az újságírók biztonságának az Európai Unióban történő biztosításáról; felhívja a Bizottságot, hogy késedelem nélkül készítse el a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló jogszabályt ([23]);

8. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv megfelelő végrehajtását, különös tekintettel a médiaszabályozók függetlenségére, a médiatulajdon átláthatóságára és a médiaműveltségre; felhívja a Bizottságot, hogy hatékonyan alkalmazza a kötelezettségszegési eljárásokat azokban az esetekben, amikor a tagállamok helytelenül vagy hiányosan hajtják végre ezeket a rendelkezéseket;

9. felszólítja a lengyel hatóságokat, hogy teljeskörűen hajtsák végre az Európa Tanácsnak az újságírás védelméről, valamint az újságírók és más médiaszereplők biztonságáról szóló 2016. április 13-i ajánlását ([24]);

10. teljes mértékben támogatja a békés tiltakozásokat, amelyek a lengyel kormány által bevezetett, a lengyelországi médiaszabadságot még inkább aláásó reformok ellen irányulnak;

Az uniós jog elsőbbsége, valamint az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége

11. üdvözli a Bizottságnak az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos legutóbbi kezdeményezéseit; úgy véli azonban, hogy a gyorsabb fellépés – amint azt az Európai Parlament többször is kérte – segített volna elkerülni a lengyelországi igazságszolgáltatás függetlenségének folyamatos gyengülését; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy indítson kötelezettségszegési eljárásokat az illegitim „alkotmánybíróságról" és annak jogellenes összetételéről, a Legfelsőbb Bíróság rendkívüli tanácsáról és a Nemzeti Igazságszolgáltatási Tanácsról szóló jogszabályokkal kapcsolatban;

12. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a lengyel hatóságok a közelmúltban szándékosan és rendszeresen megsértették az EUB jogállamisággal kapcsolatos ítéleteit és végzéseit; felhívja a lengyel hatóságokat, hogy tegyenek eleget az EUB és az Emberi Jogok Európai Bírósága különböző ítéleteinek az illegitim „alkotmánybíróság" és a Legfelsőbb Bíróság fegyelmi tanácsának összetételével és szervezetével kapcsolatban, annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a bírói függetlenség normáinak, amelyek mellett Lengyelország elkötelezte magát;

([22]) *Lengyelország: Purge of editors begins despite court ruling suspending purchase of Polska Press*, International Press Institute, 2021.4.30.

([23]) „*Az európai tömegtájékoztatás szabadságáról szóló jogszabály*" az Európai Parlament Kulturális és Oktatási Bizottságához intézett beszéd, 2021. április 19.

([24]) A Miniszteri Bizottságnak az újságírás védelméről, valamint az újságírók és más médiaszereplők biztonságáról szóló ajánlása a tagállamok számára (CM/Rec(2016)4).

2021. szeptember 16., csütörtök

13. ismételten elítéli a lengyel kormányt bíráló bírák büntetőeljárás alá vonásának és zaklatásának gyakorlatát; felhívja a fegyelmi tanácsot jelenlegi összetételében, hogy hagyjon fel valamennyi tevékenységével és ügyével, beleértve a jogi ügyeket is, és vegye vissza azokat a bírákat, akiket e tanács döntéshozói tisztségéből eltávolított, beleértve azokat a bírákat is, akik továbbra is akadályoztatva vannak abban, hogy ítélkezzenek, annak ellenére, hogy a bírósági tanács sikeresen fellebbezett a felfüggesztésük ellen, ugyanis a fellebbezés során hozott jogerős ítéleteket a későbbiekben és folyamatosan figyelmen kívül hagyják azon bíróságok elnökei, amelyekben szolgálatot teljesítenek;

14. kéri, hogy a Velencei Bizottság ajánlásainak ([25]) megfelelően válasszák szét a legfőbb ügyész és az igazságügyi miniszter hivatalait; kiemeli az EUB főtanácsnokának a folyamatban lévő ügyre vonatkozó véleményét, és kéri a Bizottságot, hogy proaktívabban indítson kötelezettségszegési eljárást az ügyészi szolgálatok függetlenségével kapcsolatban;

15. megismétli, hogy az uniós jog elsőbbsége alapvető fontosságú az uniós jog egyik alapelveként, összhangban az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatával; emlékeztet arra, hogy valamennyi tagállam megállapodott abban, hogy nyilatkozatot csatol a Lisszaboni Szerződéshez ezen elsőbbségről; emlékeztet arra, hogy ennek az elvnek a hatásai kötelezőek a tagállamok valamennyi szervére nézve, anélkül hogy ezt a nemzeti jog rendelkezései – beleértve az alkotmányos rendelkezéseket is – megakadályozhatnák; elítél minden, ezen elv aláásására irányuló kísérletet;

16. felhívja a lengyel miniszterelnököt, hogy ne kérdőjelezze meg az uniós jognak a nemzeti jogszabályokkal szembeni elsőbbségét, és vonja vissza az illegitim „alkotmánybíróság” előtt függőben lévő azon indítványát, hogy vizsgálja felül az uniós szerződések egyes részeinek alkotmányosságát;

17. felhívja a főügyészt, hogy vonja vissza az emberi jogok európai egyezménye 6. cikkének alkotmányosságával kapcsolatban az illegitim „alkotmánybíróságnak” benyújtott indítványát;

18. felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is kövesse nyomon a már azonosított problémákat, és kérjen ideiglenes intézkedéseket minden olyan esetben, amikor az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó ügyeket az EUB elé utalja, és az EUB ítéleteinek be nem tartása esetén szabjon ki pénzbüntetést;

A jogállamiság lengyelországi helyzetének további értékelése

19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2020. szeptember 17-i állásfoglalása óta Lengyelországban nem történt előrelépés és romlott a jogállamiság helyzete, és hogy a lengyel kormány nem vette figyelembe az állásfoglalásban szereplő ajánlásokat; megismétli ezeket az ajánlásokat;

20. tudomásul veszi a Lengyelország és a Belarusszal határos más tagállamok által bejelentett szükségállapotot; aggodalommal veszi tudomásul a határon kialakult humanitárius helyzetet, és elítéli a belarusz hatóságok arra irányuló kísérletét, hogy politikai eszközként és hibrid fenyegetésként használják fel a migránsokat, köztük a menedékkérőket Lengyelország és más tagállamok ellen, válaszul a belarusz demokratikus ellenzéknek nyújtott támogatásra; egységes uniós válaszra szólít fel annak érdekében, hogy megoldást találjanak erre a helyzetre; felhívja Lengyelország és más érintett tagállamok hatóságait, hogy biztosítsák az uniós menekültügyi és visszaküldési jogszabályok és a nemzetközi emberi jogi jogszabályok teljes körű tiszteletben tartását a vészhelyzet során is, beleértve a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférést, valamint a média és a civil társadalmi szervezetek határ menti térségekbe való bejutását, valamint hogy vegyék figyelembe az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) és az Európa Tanács szervei által kiadott iránymutatásokat; felhívja a Bizottságot mint a Szerződések őrét a vonatkozó uniós jogszabályoknak való megfelelés biztosítására; felhívja a többi tagállamot, hogy tanúsítsanak szolidaritást és nyújtsanak segítséget az érintett tagállamoknak, beleértve a menedékkérők áthelyezését is;

21. megismétli az állásfoglalásaiban kifejezett mély aggodalmát, hogy kísérletek történnek Lengyelországban a szexuális nevelés terjesztésének bűncselekménnyé nyilvánítására, és kitart amellett, hogy az életkornak megfelelő és tényeken alapuló átfogó szexuális és párkapcsolati oktatás kulcsfontosságú a fiatalok ahhoz szükséges készségeinek kiépítéséhez, hogy egészséges, egyenlő, gondoskodó és biztonságos, megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentes kapcsolatokat tudjanak kialakítani;

([25]) 892/2017. sz. vélemény (2017. december 11.).

22. riasztónak tartja az oktatási törvény és egyes egyéb jogi aktusok javasolt módosítástervezeteit, valamint a pedagógiai felügyeletről szóló, 2021. szeptember 1-jei rendelet ([26]) elfogadott módosításait, amelyek korlátoznák az oktatás autonómiáját azáltal, hogy hatásköröket ruháznának át a helyi önkormányzatokról a központi hatóságokra, gyakorolnák az iskolaigazgatók feletti ellenőrzést és szigorítanák az iskolai oktatáshoz hozzájáruló nem kormányzati szervezetek felügyeletét;

23. ismételten mély aggodalmának ad hangot a nők jogai ellen Lengyelországban elkövetett támadások miatt, különös tekintettel a nők szexuális és reproduktív egészségét és jogait érintő visszaesésre az illegitim „alkotmánybíróság" által hozott, a Hivatalos Közlönyben (Dziennik Ustaw) 2021. január 27-én közzétett ítéletet követően;

24. üdvözli, hogy 2021 júliusában, elődje hivatali idejének 2020. szeptemberi lejárta után új lengyel emberi jogi biztost neveztek ki;

25. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy 2018 decembere óta a Tanács csak egy, a 7. cikk (1) bekezdése szerinti meghallgatást tartott a jogállamiság lengyelországi helyzetéről; sürgeti a Tanácsot, hogy az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően fogadjon el konkrét ajánlásokat Lengyelország számára, és tűzzön ki határidőket ezen ajánlások végrehajtására; felhívja a Tanács jelenlegi és soron következő elnökségeit, hogy tartsanak napirendjükön Lengyelországgal kapcsolatos meghallgatásokat; aggodalmát fejezi ki az egymást követő tanácsi elnökségek azon hozzáállása miatt, hogy a továbbiakban nem tesznek jelentést az Európai Parlament megfelelő bizottságának a 7. cikk (1) bekezdése szerinti eljárásokról, és sürgeti a Tanácsot, hogy ezt a lehető leghamarabb tegye meg;

26. megismétli a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett azon felhívását, hogy az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti meghallgatások hatályát terjesszék ki az alapvető jogokkal és a demokráciával kapcsolatos kérdésekre is, és az Európai Parlament kérésének megfelelően foglalják bele az új fejleményeket és vizsgálják meg az igazságszolgáltatás függetlenségének, a véleménynyilvánítás szabadságának – többek között a tömegtájékoztatás szabadságának –, a művészet és a tudomány szabadságának, az egyesülés szabadságának és az egyenlő bánásmódhoz való jognak a megsértéséhez kapcsolódó kockázatokat;

27. üdvözli az Európai Bizottság arra adott lépéseit, hogy néhány lengyelországi helyi és regionális önkormányzat „LMBT-ideológiától mentes övezetek" létrehozását jelentette be, és ez összeegyeztethetetlen az uniós értékekkel, és hangsúlyozza az európai strukturális és beruházási alapok végrehajtása során a megkülönböztetésmentesség fontosságát; felhívja a Bizottságot, hogy a kötelezettségszegési eljárások során használja fel az összes jogalapot; felszólítja a tagállamok állami, helyi és regionális hatóságait, hogy függesszék fel az „LMBT-ideológiától mentes övezeteket" kihirdető lengyel hatóságokkal folytatott együttműködést; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is utasítsa el az ilyen állásfoglalásokat elfogadó hatóságok uniós finanszírozási kérelmeit, és vizsgálja meg, hogyan biztosítható a végső kedvezményezettek védelme és munkájuk folytonossága, többek között mérlegelve a regionális irányító hatóságok alternatíváit, például közvetlen támogatás nyújtását az uniós finanszírozástól függő civil társadalmi szervezeteknek;

28. határozottan elítéli, hogy a közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket olyan aktivisták ellen is alkalmazzák, akik fellépnek az úgynevezett „LMBTI-ideológiától" való mentességet kimondó határozatok és „regionális családjogi charták" ellen, és erről tájékoztatják a nyilvánosságot;

29. megismétli álláspontját a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelettel kapcsolatban, amely 2021. január 1-jén lépett hatályba és teljes egészében közvetlenül alkalmazandó az Európai Unióban és valamennyi tagállamában az uniós költségvetés valamennyi pénzeszköze tekintetében, beleértve az azóta az Európai Helyreállítási Eszközön keresztül elkülönített forrásokat is;

30. emlékeztet, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet világosan meghatározza a jogállamiság fogalmát, amelyet az Unió többi értékének – többek között az alapvető jogok és a megkülönböztetés tilalma – összefüggésében kell értelmezni; csalódottságának ad hangot a Bizottság Európai Parlamentnek írt 2021. augusztus 23-i levelében adott válasz miatt; felhívja a Bizottságot, hogy Lengyelország esetében haladéktalanul indítsa el a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárást;

31. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a lengyel helyreállítási és rezilienciaépítési terv tervezete megfelel-e a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([27]) és a Chartának; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy alaposan elemezze a lengyel helyreállítási

([26]) Dz.U. 2021 poz. 1618.
([27]) HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

és rezilienciaépítési terv tervezetében felvázolt valamennyi intézkedést, és csak akkor hagyja jóvá a tervet, ha megállapítást nyer egyrészt az, hogy a lengyel hatóságok végrehajtották az EUB valamennyi ítéletét, különösen ami az igazságszolgáltatás függetlenségét illeti, másrészt az, hogy a terv a későbbiekben nem vezetne ahhoz, hogy az uniós költségvetés aktívan támogatja az alapvető jogok megsértését Lengyelországban;

o

o o

32. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európa Tanácsnak.